

Decisiones Sacramentales, Theologicæ, Canonicæ, & Legales

In Quibus Tota materia Sacramentorum, Theologiæ Moralis, Juris Canonici, & Quæstiones plurimæ Juris Civilis explicantur, dilucidantur, & traduntur, Eruditionibus, Historiis, & Exemplis adornatæ ; Opus Episcopis, Vicariis, Parochis, Confessariis, aliisque Studiosis utile, ac jucundum In Libris novem ...

Via Lactea Sive Institutiones Iuris Canonici

Chiericato, Giovanni Maria

Augustæ Vindelicorum, 1730

Tit. III. De Pactis, & Transactionibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94613](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94613)

cleantur; prout etiam Pacem Jordanum Tom. 3, lib. 14, tit. 2. ubi plene differit de iisdem.

T I T. III.

De Pactis, & Transactionibus.

Cum visum sit de Judiciis, & de Personis in iudicio agentibus, quoniam meticulosa Res est ad iudicium ire propter dubium eventum litium, unde sæpè res deciduntur sine iudicio, Paciscendo, seu Transigendo; ob id nunc tractatur de Pactis; & Transactionibus; & ita in effectu continuatur hic in princ. Pro cuius tituli expeditione videbimus;

1. Quid sit Pactum?
2. Quid sit Transactio?
3. Quot sint Pactorum species?
4. De quibus Rebus possit transigi, pacisque?
5. Qui sint effectus Pactorum, seu Transactionum?

Quò ad Primum. Pactum describitur, ut sit duorum vel plurium in idem placitum, atque consensus. Ita Vulpianus in l. 1. §. Est autem pactio. ff. eod. Et dicitur Pactum à Pactione, unde & pacis nomen appellatum est. d. l. 1. §. Pactum autem.

Quò ad Secundum. Transactio describitur ab eodem Vulpiano in l. 1. ff. de Transact. Ut sit de Re dubia, & lite incerta non gratuita facta Pactio. Et enim Transactio de sui natura requirit, ut aliquid detur, seu promittatur, aut remittatur. l. Transactio nullo dato. C. de Transact.

Quò ad Tertium. Variæ sunt Pactorum species; sed istæ duæ præcipuæ sunt: Vel enim alia dicuntur Pacta legitima, quæ sunt secundum Legis dispositionem; Alia illegitima, quæ à lege reprobantur, & inutilia sunt. l. Pacta, quæ contra. C. de Pact. Item pacta quædam in personam dicuntur, & sunt illa, quæ cum persona particulari sunt inita, nec personam egrediuntur. Quædam verò in rem nominantur, quæ sunt rei consideratione DD. in Rubric. ff. de Pact. Et quando pacta sint utilia, & quando inutilia, vide Goffr. in sua Summa in Rubr. de Pactis.

Quò ad Quartum. De omnibus rebus pacisci possumus, vel transigere, nisi aliqua sint, quæ prohibeantur; Unde etiam traditur pro Regula, quod regulariter pacta, inter quoscunque de re quacunque inita, sunt servanda. §. Et quidem hoc tit. c. Qualiter. ext. eod. de Pactis. l. Jurisgentium. §. At Prætor. ff. eod. Excipiuntur tamen nonnullæ res: & Primo pactum non valet, si apponatur super re, quæ non est in rerum natura. l. Donum. ff. de Contrahen. empt. Item non valet pactum interpositum super aliqua re, quæ non sit in nostro commercio; unde liber homo, Res sacra, Religiosa, & Sancta non potest in pactum deduci. §. Idem Juris. Inst. de inur. stipul. l. Impossibile. ff. de Reg. Jur. l. Inter stipulantem. §. Sacram. de Verb. oblig. Item cessat Pactum in collatione Rerum Spiritualium. cap. Quam pia l. q. 1. cum concord. Item Pactum de futura successione in Ecclesia Dei reprobatur. c. Accepimus. extr. eod. Item Pactum turpe, vel rei turpis, aut impossibile de jure, vel de facto nullam inducit obligationem. §. Quod si hoc tit. cap. fin. ubi de hoc. extr. eod. Sed tamen quandoque Juramento fir-

matum valet, etiam si aliàs non valuisset, ut si filia, dum nuptui traditur, cum Patre paciscatur, ut dote contenta, ad bona paterna nullum habeat regressum, si Juramento vallatum sit, servari debet; quod aliàs de Jure Civili non valet. l. Pactum quod dotali. C. de Pactis. l. Pactum quod dotali. C. de Collat. Et §. eod. hoc tit. c. Quamvis. eod. lib. 6. Hoc fallit in casu c. Si diligenti. de Foro comper. c. Tua. de Jurejuram. & l. Non dubium. C. de Legib. Item si agatur de eligendo sibi successorem per Pactum in beneficio Ecclesiastico contra d. c. Accepimus, auctoritas Papæ potest facere, ut tale pactum valeat. cap. Petisti. 7. quæst. 1. Et per Abb. in d. cap. Accepimus. Quamvis Papa non possit sibi Successorem eligere secundum Abb. in d. cap. Accepimus. Verum quia præter supradictas causas aliæ quamplures sunt, in quibus pactum non valet, idèò de his videndum est in cap. 1. & d. c. fin. eod. Ad idem etiam videndus est titulus in Institur. Civil. de inuril. stipul. Porro, quæ pacta fieri possunt in permutatione beneficiorum inter eosdem compermutantes; & quæ non? plenè ostenditur in meis Discordiis Forensibus de Beneficiis. Discord. §. 1. nec non de Jurisdictione. Discord. §. 1. quas Juvenem studiosum legere non pigeat, ut cognoscat, quæ Pacta sint valida? & quæ Simoniacæ?

Quò autem dictum est de Pactis, idem habet locum etiam in Transactionibus; itaut de omnibus rebus regulariter transigatur, nisi aliqua prohibeantur. §. Transactiones. h. t. c. 1. extr. de Transact. Transactio autem non valet facta super re spirituali. c. Constitutus. cap. Super eo. & cap. Præterea. extr. de Transact. quamvis amicabile compositio valeat etiam super re hujusmodi; ita traditur in d. c. Super eo. & ibi Abb. Nec super re litigiosa, nec super causa Matrimonii licitum est transigere. cap. fin. de Transact. Quos enim Deus conjunxit, homo non separet. cap. Quos Deus 33. q. 2. c. Inter corporalia. de Translat. Pralat. & §. fin. h. tit.

Quò ad Postremum. Effectus Pactorum est, ut obligationem inducant: Nullus enim ea, quæ de labiis suis procedunt, debet facere irrita. §. Et quidem. h. tit. cap. Juramentis. 22. q. 5. Et alibi studiosè agendum est, ut ea, quæ promittuntur, opere compleantur. c. Qualiter. extr. de Pactis. Et hoc adeò verum est, ut etiam Indultis Apostolicis per Pacta potest derogari. §. Quod quidem h. t. cap. 1. de Pactis in 6. Quod habet locum non solum in pacto, quod subsequitur Privilegium. cap. Cum Olim. de Prescript. Sed etiam de pacto antecedenti, nisi in Indulto fiat mentio de pacto. cap. ex multiplici. de Decimis. Clem. Dudum. de Sepult. Transactionis autem effectus est, ut finem litibus imponat. c. 1. de Transact. Unde etiam Sententiæ æquiparatur. l. Non minorem. C. de Transact.

T I T. IV.

De Arbitris.

Quoniam, ut Judicia evitentur, sæpè evenit, ut partes communi consensu ad arbitros declinent, §. 1. supr. tit. prox. ob id nunc de Arbitris tractatur; & pro expeditione Tituli videbimus:

1. Qui sint Arbitri?
2. Qui possunt esse Arbitri?
3. Quæ in Arbitris committere possunt?

4. Qua